

1

Vår kirke var en veldig bra kirke mente vi. Vi gjorde alle de tingene som kirker gjør og vi gjorde tingene så godt som de kunne bli gjort og vi snakket om vår grunnlegger med stor respekt og oppriktig takknemlighet. Vi snakket om hvor gjerne vi skulle ønsket å ha møtt ham da han virket her og om hvor gjerne vi så frem til å møte ham en gang i fremtiden.

De uventede nyheter om at han planla å avlegge oss et utvidet besøk nå, var for å si det mildt ikke særlig beleilig. Frimodige vitnesbyrd om troen tørket inn og forstummet. Medlemmer som vanligvis opplevdes imøtekommende og hjertelige ble unnvikende og virket brydd. Mange av de som hadde slitt virket lettere til sinns og fikk et nytt uttrykk i øynene.

En mann som alltid hadde sagt at soning var en spesielt jødisk idé ble særdeles tankefull. Noen som hadde publisert en trykksak om ”den rette forståelsen av myten om oppstandelsen” ble med i onsdagens bønnegruppe og møtte med åpent sinn. Desperate mennesker bare talte dagene.

Hver av oss tror jeg reagerte individuelt i forhold til nyheten, men jeg tror at hva vi hadde felles var en følelse av at spillet (i virkeligheten et veldig alvorlig og meningsfylt spill for noen) var over. Ingen videre forstillelse når han kom. Han ville vite.

For min egen del så jeg frem til hans besøk, så lenge det ville forløpe ”all right” – om du skjønner hva jeg mener. Jeg var en organisator, en arbeider. Min jobb var å holde menighetslivet oppe, forsikre meg om at de rette medlemmene endte opp i de rette stolene og med de rette oppgavene, og jeg nøt å være god på det. Garantert var jeg ikke en av de superspirituelle typene, men jeg smilte og sang med de andre på gudstjenestene og jeg tror at de fleste

likte meg og respekterte meg. Gud? Vel, - jeg kan muligens sammenligne mitt forhold til Gud med et ekteskap uten sex, - hvis jeg skal være ærlig. Jeg manglet nærhet og fortrolighet. Men, - jeg jobbet hardt, og jeg mente å fortjene i det minste et lite rom i himmelen, om enn ikke en suite.

Min oppgave var altså å tilrettelegge alt for vår grunnleggers besøk, sørge for at alt var greit og holde vanlig oversikt over hele besøksforløpet. Allerede lenge hadde jeg hatt klart programmet for ankomstdagen og også avgjort hvem han skulle bo hos. Det hadde vært litt diskusjon omkring hvem det skulle være. Noen mente det skulle være en person som var den samme i kirken som hjemme. Andre mente at i så fall måtte han ta inn på et hotell. Til slutt avgjorde jeg saken og slik ble det.

Mitt hovedproblem besto i at jeg ikke kunne kontakte ham på forhånd for å avklare oppleggene. Alt jeg visste var at han ville ankomme til en kveldsgudstjeneste på en bestemt søndag, men jeg var ikke bekymret. Min erfaring tilsa at besøkende bare var særdeles glade for å få seg tildelt en klar og ryddig dagsorden og jeg antok at han, av alle, ikke ville ønske å velte noens omhyggelig avbalanserte båt. Er det ikke merkelig når du ser tilbake og husker å ha tenkt slike merkelige tanker? Den gangen virket det helt naturlig og jeg var så vant til å knytte sammen løse tråder (enda det noen ganger ikke var noe å binde sammen) at det aldri falt meg inn at noen som innehadde selve kjernen og skapermaktens ånd, slik tilfellet var, selv brakte sine egne løse tråder med seg.

Som besøksdagen nærmet seg bredte det seg en slags mild panikk gjennom kirken. En person sa at hun følte et legemlig besøk manglet anstendighet og var like ved å ødelegge hennes oppfatning av Gud, en annen sa at i hans bilde ble dette å trekke det hele for langt. En mann som hittil var ansett som en meget from karakter, bekjente en rekke av svært varierte synder. De fortonte seg i kirkens øyne mindre alvorlige, men desto mer interessante og

humorvekkende. En søt eldre dame ”låste meg” i et hjørne av kirkerommet en kveld og stilte meg nervøs det spørsmålet som trolig bekymret de fleste av oss: ”Er det sant at han vet... alt vi tenker?”

Jeg visste ikke å svare på spørsmål som dette. Jeg ønsket bare at alt skulle forløpe greit, og så frem til, slik jeg vanligvis gjorde, til det alt var over og vi kunne se oss tilbake og si: ”Det gikk virkelig bra!” og ”var det ikke verdt det?” Jeg er redd det tok sin tid før jeg lærte å ikke ta noe for gitt på forhånd før de hadde fått en sjanse til å forandre meg.

Nok om det. Søndagen kom endelig, og sikkert nok – han kom.

Nå vet jeg at det er en forferdelig ting å si, men til å begynne med så besøket ut til å bli en fryktelig skuffelse – et antiklimaks. Han var på ingen måte hva vi hadde ventet. Han var heller for ... virkelig. Hans ankomst var merkelig også. Jeg hadde planlagt at det skulle bli en virkelig begivenhet, og kanskje tok jeg feil, men jeg håpet på noe i retning av en storslagen entré.

Alt var satt opp, alle på sine plasser, da vi plutselig oppdaget at mannen vi ventet på allerede var kommet. Han satt rolig på en av de bakre benkene. For å være ærlig, jeg ville ikke ha gjenkjent ham, men heldigvis, noen gjorde det og foreslo at han måtte komme lengre frem.

Vel, jeg tenkte bare ”OK fint, da kan vi begynne”, men jeg hadde ikke rukket å henvende meg til ham før han vendte seg mot forsamlingen og sa (og dette vil du ikke tro): ”Har noen et smørbrød?” Vel, noen få lo, men en eldre dame gikk straks ut bakveien til kirkens kjøkken og laget et smørbrød og en kopp kaffe, og da hun kom til ham med det satte han seg ned i et trappetrinn og spiste vel tilfreds uten noe tegn på at det skulle virke upassende.

Jeg ble fullstendig satt ut av dette. Jeg hadde et eksemplar av programmet i handa, men da jeg fikk summet meg nok til å bevege meg bortover til ham, reiste han seg opp,

snudde seg rundt og så på meg, og jeg kunne bare ikke gi ham det. Det lyder latterlig, gjør det ikke, men han fikk meg til å føle meg som en tosk, og jeg innrømmer at jeg følte meg ytterst skamfull i tillegg. Men hvorfor?

Uansett, han vendte seg igjen mot forsamlingen og han så ut over menigheten som om han prøvde å få øye på en venn blant en mengde mennesker. Han søkte liksom etter et kjent ansikt. Da var det noen som vinket til ham, og fra da av begynte det å bli virkelig komisk. Han løp ned midtgangen og la armen omkring denne damen på fjerde rad. Hun gråt, og han sa noe til henne som ingen av oss kunne høre. Snart var det flere som samlet seg omkring dem og etter hvert var en hel liten gruppe samlet der.

Det var tåpelig. Mange satt fremdeles stille på stolene sine, fremdeles med ansiktene vendt fremover, tydelig brydd og uten å vite hva de skulle gjøre, mens over på den ene siden var denne gruppen som lo og gråt og laget et upassende leven. Så ...med ett ble det stille. Ganske plutselig, da han løftet armen, ble det en fullkommen stillhet.

Over på den andre siden av kirken satt en ung gutt, vendt fremover, tilsynelatende paralysert. Hans ansikt var fargeløst, hans hender klamret seg til knærne, og han så ut til å holde seg i skinnet med den største viljesanstrengelse. Så kom disse to ordene som så ut til å forløse ham fullstendig.

”Slapp av”. Det var det hele. Bare: ”Slapp av”, og den unge mannen fløy tvers over kirkegulvet og kastet seg ned på sine knær. Så startet det hele om igjen – støyen mener jeg – og så gikk de alle ut. De rett og slett ... gikk ut.

Jeg fulgte dem til døren og jeg greide faktisk å gripe fatt i hans frakkeerme. Unnskyld meg, sa jeg, men jeg trodde vi alle skulle være sammen til gudstjeneste?

Selvfølgelig, svarte han og smilte. Bli med oss.

Jeg visste rett og slett ikke hva jeg skulle gjøre.

Men vi pleier å ha gudstjenesten i kirken, sa jeg.

Vil du ikke heller bli med meg? spurte han.

Egentlig ville jeg jo det, men jeg ante jo ikke hvor han hadde tenkt å gå.

Jeg trodde han var kommet for å være sammen med oss. I stedet så han ut til å gå på måfå.

Hvor har du tenkt å gå? Spurte jeg.

Han speidet opp og ned langs veien (her er en annen ting du ikke vil tro), pekte så tvers over gaten og sa: Hva med den puben der?

Det tror jeg ville være ikke det helt rette, sa jeg. Og dessuten visste jeg at to, tre av dem som var med ham ikke ville sette sine ben i en pub av prinsipp. I det minste trodde jeg at jeg visste. Nå viste det seg at de fulgte ham inn alle som en, - unge gutter, modne tanter, gamle menn – hele flokken! Jeg var stum.

Jeg sto ved kirkedøren i en halv time. Omkring halv åtte kom han ut igjen, og tro meg, han hadde flere med seg ut enn da han gikk inn. Alle strømmet ut med kurs mot kirken og han sa til meg: Kan vi komme inn igjen nå?

Alle kom inn og satte seg ned. Vel, jeg sa satte seg ned – de hang seg over stolryggene, satt på gulvet med bena i kors, lente seg over radiatorene, hvor som helst, og han begynte å snakke til dem.

(Alle de som hadde blitt værende igjen i kirken da de andre gikk til puben hadde nå gått hjem, inkludert henne som han var tenkt å skulle bo hos).

Her kommer noe jeg ikke forstår. Han hadde ødelagt min gudstjeneste, alt hadde gått galt, og han hadde fått meg til å føle meg virkelig dum, men mer enn noe annet ønsket jeg å sitte ned på gulvet og lytte til ham – og jeg fikk følelsen av at han ønsket at jeg skulle gjøre det.

Men jeg gjorde det ikke.

Jeg gikk hjem.

Jeg har ikke grått, ikke virkelig grått, siden jeg var en liten gutt. Men den kvelden satt jeg hjemme og gråt mine øyne ut. Så, helt plutselig, visste jeg hva jeg skulle gjøre. Jeg strøk ut av huset og løp tilbake til kirken. Det var så stille

da jeg kom dit at jeg trodde alle måtte ha forlatt den. Men da jeg kom inn, var det bare han som satt der. Han smilte varmt.

Du tok din tid, sa han. Jeg har ventet på deg. Jeg har tenkt å være hos deg i natt.